

ನುಚ್ಚಂಬಲಿ ಬಾವಿ

ಧಾರವಾಡದ ಹೊಸ ಯಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನುಚ್ಚಂಬಲಿ ಬಾವಿಯಿದೆ. ಹಿರೇಕೆರೆ ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ 'ಟ' ಅಕ್ಷರದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಗುಳೇ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ವೇತನದ ಬದಲಾಗಿ ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟಿನ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಬಾವಿಗೆ ನುಚ್ಚಂಬಲಿ ಬಾವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಾಯಂ ಆಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಚಂದಾ ಕೂಡಿಸಿ ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಕೈಗೆಟುಕುವಷ್ಟು ಆಳದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಈ ಬಾವಿಯ ನೀರೇ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಈಗ ಈ ಬಾವಿಯ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು

ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಜಾಡಲು, ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಳೆನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಈ ಬಾವಿಯನ್ನು

ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸದರೆ ಪುರಾತನ ಬಾವಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

-ಪಂಪಾಪತಿ ಹಿರೇಮಠ,
ಧಾರವಾಡ

ತುಂಟ ಹಸುವಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತುಂಟ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಗದ್ದೆಯ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ತಿಂದು ಹಾಳುಮಾಡುವುದುಂಟು. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂತಹ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೃಷಿಕರು ಹಸುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕವೆಯಾಕಾರದ ಮರದ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣವಿದ್ದಂತೆ. ಹಸು ಬೇಲಿ ಹಾರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಈ ಟೊಂಗೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಜಾನುವಾರಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಉದ್ದದ ಬೊಂಬನೂ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರ- ಬರಹ: ಮೃದುಲಾ ಟಿ.ಎಂ., ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ

ಕೀಟ ಸುಂದರಿ

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕಂಡ ಪತಂಗ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೀಟವಿದು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು *Labdia semicoccinia* (family:cosmopteriginiae).

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಿಡದ ಕಾಂಡ, ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ಯವ್ಯ ಹೂಡುವ ಈ ಕೀಟದ ರೆಕ್ಕೆ 12-15 ಮಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆ, ಕಾಂಡದ ರಸ ಇದರ ಆಹಾರ. ಭಾರತ, ಜಪಾನ್, ಜಾವಾ, ಚೀನಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಜುಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಎರಡು ಜಡೆ, ಕಿವಿಗೆ ಓಲೆ, ನಾಲ್ಕು ಕೈ, ಉದ್ದ ಗೌನು ತೊಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಂತೆ ತೋರುವ ಈ ಕೀಟ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೋಜಿಗವೇ ಸರಿ.

ಚಿತ್ರ- ಬರಹ: ಜಿ.ಆರ್.ಪಂಡಿತ, ಸಾಗರ

